

Проект на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), 2021-2027 г. на Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 01.08.2022 г. - 31.08.2022 г. Неактивна

Номер на консултация: #6947-K

Област на политика: Архив - Наука и технологии

Тип консултация: ---

Тип вносител: Национално

Проект на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), 2021-2027 г. на Република България

Интелигентната специализация е концепция за разработване на политики за научни изследвания и иновации, обхванати в цялостна визия за развитието, базирано на териториалния капацитет и амбиции на регионите. Тази концепция съчетава организационен със структурен подход, като подчертава взаимодействията между местни и международни участници, които участват и улесняват процесите на обучение и развитие.

Представеният проект на ИСИС е доразвито и актуализирано издание на документа от програмния период 2014-2020, разработено в съответствие с целите за устойчиво развитие на ООН и шестте приоритета на Европейската комисия за 2019-2024 г. – Европейският зелен пакт, Европа подготвена за цифровата ера, Икономика в интерес на хората, По-силна Европа на световната сцена, Утвърждаване на европейския ни начин на живот и Нов тласък за европейската демокрация. Стратегията подлежи на постоянен процес на обновяване с активното и непрекъснато участие на широк кръг заинтересовани страни, в т.ч. представители на бизнеса, публичния сектор, научни организации, социалните партньори и неправителствените организации.

Във връзка с изпълнението на тематичното отключващо условие съгласно чл. 15 от Регламент (ЕС) № 1060/2021 към специфични цели за иновации и умения в рамките на Цел на политиката 1 „По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез

насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална свързаност на ИКТ“ за средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+ и Кохезионния фонд за програмен период 2021-2027 г. Министерството на иновациите и растежа организира обществени консултации на проекта на актуализирана Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021 – 2027 г. (ИСИС).

Коментари по проекта на ИСИС могат да бъдат изпращани както чрез Портала за обществени консултации, така и на електронна поща: n.karamihov@mig.gov.bg и e.beduyan@mig.gov.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Иновационна стратегия за интелигентна специализация \(ИСИС\), 2021-2027 г. на Република България - вер. 1.0 | 01.08.2022](#)

[Приложение 1: Социално-икономически анализ - вер. 1.0 | 01.08.2022](#)

[Приложение 2: Научноизследователска и иновационна система на България - вер. 1.0 | 01.08.2022](#)

[Приложение 3: Финансов план за ИСИС 2021-2027 г. - вер. 1.0 | 01.08.2022](#)

[Приложение 4: Други приложения - вер. 1.0 | 01.08.2022](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Valentina Ivanova (31.08.2022 22:19)

Становище относно Проекта на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), 2021-2027 г

Публикуването на проекта за Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027г. за обществено обсъждане в периода от 1 до 31 август, т.е. е твърде проблематично, от гледна точка на изискванията за реализация на съдържателен и конструктивен процес на обществени консултации. Значимостта на иновационната стратегия за развитието на страната и регионите, както и многоплановостта на проблематиката изисква в процеса на обществените консултации да се осъществи предварително планиран диференциран подход – както към представителите на науката и висшето образование, така и към представителите на бизнеса в регионите, което далеч не е постигнато. Доказателствата са множество, които намират израз както в общите, недостатъчно добре аргументирани позиции, така и в липсата на детайлни аналитични позиции и относно постигнатото, и особено относно новите приоритети за развитие. За изпълнението на такъв тип задача е недопустимо прилагането на кабинетен, бюрократичен подход, доколкото последствията могат да са твърде негативни: както за развитието на научните изследвания и иновациите, така и за развитието на бизнеса в регионите. Множество са примерите от изминалия планов период за негативното отражение върху развитието на науката и бизнеса на неточно и ограничено формулирани регионални приоритети.

1. Особено неубедително е разпределението на приоритетите по райони за планиране (NUTs II) и области (NUTs III). Има фрапиращи несъответствия – като напр.:

- липсата на приоритет „Нови технологии за креативни и рекреативни индустрии“ в Южен централен район и в Северозападен район – допитването до представители на тази сфера от тези региони би осигурило детайлни аргументации на необходимостта от преодоляване на това несъответствие.

- при националните приоритети за дигитализация и развитие на индустрия 4.0. неубедително е да няма формулиран приоритет „Информатика и ИКТ“ в три района в страната: Северозападен, Южен Централен и Североизточен. Целесъобразно би било, аналогично на приоритета „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“, и „Информатиката и ИКТ“ да е хоризонтален приоритет, т.е. да се отнася за всички региони.

Резултатите от такъв тип формален, кабинетен подход могат да бъдат твърде негативни както за развитието на тези региони, така и за развитието на научните изследвания и иновациите в тях.

2. Прави впечатление, че при разработката само на част от тематичните области са участвали експерти, което се е отразило на богатата палитра от нови приоритети,

като напр. в сферата на „Информатика и ИКТ“, „Мехатроника“ и „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Това далеч не се отнася за тематичните области: „Индустрии за здравословен живот и биотехнологии“ и „Нови технологии за креативни и рекреативни индустрии“, което поставя в неравностойно положение развитието на научните изследвания и иновациите в тези тематични области.

3. По предложение на учени и експерти от сферата на тематична област „Индустрии за здравословен живот и биотехнологии“ би било целесъобразно като приоритети да се допълнят:

- функционалната роля на биоразнообразието в предоставянето на екосистемни услуги;
- [екологични подходи от нивата на фермата до ландшафта](#)
- здраве на [животните и растенията](#); насърчаване на превенцията на заболяванията
- съхраняват и използване по-добре на генетичните ресурси за отглеждане на растения и животни.
- подпомагане на органични и други системи, особено смесени земеделски системи и агролесовъдство;
- подобряване на плодородието и функциите на почвата чрез оптимизиране на нейните биологични, химични и физични свойства;
- предоставяне на алтернативни подходи към употребата на пестициди и антимикробни средства;
- стратегии за адаптиране към изменението на климата и устойчивост и укрепване на приноса на селското и горското стопанство за смекчаването на емисиите на парникови газове;
- намаляване на потреблението на вода и замърсяването на водата в селскостопанския сектор;
- [климатична устойчивост и адаптиране към изменението на климата](#)
- [биоразнообразие](#)

Автор: Илзе Атанасова (31.08.2022 12:38)

СТАНОВИЩЕ НА МОРСКИ КЛЪСТЪР БЪЛГАРИЯ ОТНОСНО ИСИС, 2021-2027 Г. НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ - 2/2

В съответствие с посочените политики и документи на ЕК по отношение на интелигентната специализация в страните членки за периода 2021-2027, в унисон с регионалните инициативи за конкурентна, иновативна и устойчива синя икономика за Черно море, и в отговор на реалните нужди на Република България за ускорено развитие, технологична модернизация и въвеждане на иновативни решения в секторите на Синята икономика, Морски Клъстер България предлага:

1. В Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 на Република България да бъдат включени следните допълнения:

Към 3.1.1. Тематична област „Информатика и ИКТ“ да се добави подобласт:

- **ИКТ методи в Синята икономика, вкл. ГИС системи, симулационни модели, веб-приложения за мониторинг и визуализация**

Към 3.1.3. Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ да се допълни текста към една от подобластите, както следва:

- **сини биотехнологии и приложение на нови методи и технологии в устойчивото ползване на речни и морски ресурси.**

Към 3.1.4. Тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“ да се добави подобласт:

- **Разработка на продукти и услуги, вкл. компютърни и мобилни приложения и игри с приложение в синята икономика, вкл. рибарство и аквакултури, подводен туризъм, подводна археология и др.**

Към 3.1.5. Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ да се добави подобласт:

- **Морски възобновяеми енергии**

2. Да се предвиди адекватното място на Interreg VI-B NEXT Black Sea Basin Programme , която е гаранция, че Синята икономика ще бъде свързващият елемент за устойчиво използване на ресурсите в Черно море

3. В инструментите за постигане на трите оперативни цели на стратегията да се включат инструментът за междурегионални иновационни инвестиции (Interregional Innovation Investments -I3) и Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (EMFAF).

Становището е прието на заседание на УС на МКБ на 29. 08.2022 г.

Председател на УС :

/Илзе Атанасова/

Становището е публикувано на интернет страницата на МКБ:

<https://www.marinecluster.com/bg/news-more/stanovishte-na-morski-klystyr-bylgariya-otnosono-proekt-na-inovacionna-strategiya-za-inteligentna-specializaciya-2021-2027g-na-republika-bylgariya>

Бележки:

[1] https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/european-commission-adopts-new-communication-sustainable-blue-economy-2021-05-17_en

[1] <https://interreg-med.eu/no-cache/news-events/news/detail/actualites/sustainable-blue-economy-dg-mare-events/>

[1] <https://blackseablueeconomy.eu/498/smart-specialisation-sustainable-blue-economy>

[1] https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/?etrans=bg#1

[1] <https://blacksea-cbc.net/interreg-next-bsb-2021-2027/programming-process/interreg-vi-b-next-black-sea-basin-programme-submitted-to-the-european-commission-for-approval>

[1] [https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2021/11/23-11-2021-interreg-contributes-to-the-common-maritime-agenda-for-the-black-sea#:~:text=The%20Common%20Maritime%20Agenda%20for%20the%20Black%20Sea%20\(CMA\)%20is,Economy%20in%20the%20Black%20Sea.](https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2021/11/23-11-2021-interreg-contributes-to-the-common-maritime-agenda-for-the-black-sea#:~:text=The%20Common%20Maritime%20Agenda%20for%20the%20Black%20Sea%20(CMA)%20is,Economy%20in%20the%20Black%20Sea.)

Автор: Илзе Атанасова (31.08.2022 12:32)

СТАНОВИЩЕ НА МОРСКИ КЛЪСТЪР БЪЛГАРИЯ ОТНОСНО ИСИС, 2021-2027 Г. НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ - 1/2

На 17 май 2021 г. Европейската комисия прие Съобщение относно нов подход за устойчива синя икономика в ЕС „Зелено възстановяване на синята икономика – Трансформиране на синята икономика на ЕС за устойчиво бъдеще“. Тази стратегия представя подробна програма за това как секторът да премине от „Син растеж“ към устойчива синя икономика, която движи зеления преход, заменяйки неконтролираното развитие с чисти, адаптивни към климата и устойчиви дейности. [\[1\]](#)

Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“ към ЕК – (DG MARE) определи стратегиите за интелигентна специализация (S3) като ключов инструмент за изпълнение на цитираното съобщение [\[2\]](#). Според дирекцията, S3 представлява ключова възможност не само за приоритизиране на регионалните инвестиции в научни изследвания и иновации в секторите на синята икономика, но също и за насърчаване на междурегионалните партньорства за създаване на трансгранични вериги от ценности в синята икономика. Ето защо, DG MARE в сътрудничество с DG REGIO (Генерална дирекция за регионална и градска политика (REGIO)) създава тематичната платформа S3 за устойчива синя икономика в подкрепа на междурегионалните партньорства и улесняване сътрудничеството в секторите на синята икономика между заинтересованите страни в четворната спирала - публични органи, индустрия, академични среди и граждани.

Декларация на министрите от Бургас от 31 май 2018 г. консолидира усилията на шестте черноморски крайбрежни държави и Република Молдова за постигане на обща морска стратегия за Черно море. Доброволното сътрудничество в областта на морската наука и морското образование и обучение се разглежда като добра основа за сътрудничество и като ключов фактор за подобряване и развитие на нови умения в синята икономика, признавайки морските изследвания и иновации като ключов приоритет за сътрудничество.

В продължение на това, Министерската декларация за Общ дневен ред за Черно море (Букурещ, 21 май 2019), определя стратегическата референтна рамка в Черно море за подкрепа на ЗЕЛЕНА, ИНТЕЛИГЕНТНА и УСТОЙЧИВА ТРАНСФОРМАЦИЯ на

секторите от синята икономика, дефинирайки три основни стълба: 1) Здрави морски и крайбрежни екосистеми; 2) Конкуренетоспособна, иновативна и устойчива синя икономика ; 3) Инвестиции в синята икономика на Черно море.

Доказателство за особеното внимание към развитието на региона на Черно море и връзката със стратегията за интелигентна специализация е и планираното от ЕК събитие под надслов *Smart Specialisation for Sustainable Blue Economy* на 25 октомври 2022 на остров Крит[3].

България, като една от двете страни членки на ЕС от региона на Черно море е призвана да има активна роля в развитието на секторите на Синята икономика.

През периода 2021—2027 г. Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) цели да даде възможност за инвестиции в по-интелигентна, по-екологична, по-свързана и по-социална Европа, която е по-близо до гражданите[4]. Новият регламент за ЕФРР въвежда подкрепа за междурегионални инвестиции в иновации чрез инструмента за междурегионални инвестиции в иновации (Interregional Innovation Investments -I3). През периода 2021-2027 г. целевите области на програмата INTERREG NEXT Black Sea [5] и Общ дневен ред за Черно море ще позволят синергии, които ще помогнат за създаването на интелигентна и устойчива синя икономика в целия регион[6].

Автор: Juliana Nikolova (28.08.2022 22:27)

Използване на подхода отгоре-надолу и процеса на предприемаческо откритие, платформи за координация

1. От проекта на ИСИС се разбира, че „Регионалните иновационни капацитети са идентифицирани на ниво NUTS III за всичките 28 области в страната. Всяка област през 2020 г. е осъществила консултации със заинтересованите страни, които включват областната администрация, общините, университетите, бизнеса, НПО сектора, научноизследователския сектор. На базата на тези консултации в Министерството на икономиката официално са получени писма от всички 28 области с идентифицираните приоритетни области на специализация. Интелигентната специализация на региона (ниво NUTS II) се определя като преобладаваща въз основа на областите от съответния регион.“ (стр.9 и 10)

Обосновано е да се преположи, че определянето на регионалната специализация е извършено от водещото министерство. В тази връзка моля да ни предоставите: методическите указания и консултационните документи, които са били ползвали от областните администрации, с оглед получаване на унифициран подход за реализацията на подхода отдолу нагоре. Процесът на предприемаческо откритие и подходът отдолу-нагоре, които би трябвало да са водещи, предполагат, че всяка тематична подобласт би трябвало да се е появила в ясно местоположение (регионалност на ИСИС). Разбира се от текста, че с писма са определени областни приоритети, различни от областни стратегии за интелигентна специализация.

Последващото обобщение на ниво регион дава основание да се повторят заключенията за ИСИС 2014-2020, че приоритетните подобласти изглеждат валидни за цялата страна. Резултатът е, че ИСИС в по-голяма степен отговаря на условията на секторна/ клъстърна стратегия, каквато по дефиниция тя не би трябвало да бъде. Използваната единна методология ще подпомогне разбирането на процеса и подхода.

2. Какво е мястото на S3 платформата като цяло, <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>, за еволюцията на процеса на предприемаческо откритие в периода 2021-2027 и кои структури се предполага да бъдат регистрирани в нея, за да координират подобни процеси? В ИСИС се споменават в бележки под линия 3 под-платформи: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>, но те са малка част от всичко налично и структурна роля на S3 платформата не изглежда да е предвидена. А целта е обмяна на добри практики регион-към-регион до ниво област включително (според написаното в S3). В момента има 3 регистрации от България - национална и на области София-град и Русе.

Автор: Тодорка Костадинова (26.08.2022 09:45)

Допълване на тематично направление в ИСИС

Уважаеми колеги,

Във връзка с предоставената възможност за обществено обсъждане на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. на Република България излагаме следната позиция:

Медицински университет- Варна участва в редица научноизследователски проекти, чрез които се изграждат и развиват научни инфраструктури и работни групи, извършващи научноизследователска дейност в областта на здравословния начин на живот и биотехнологиите. Университетът е бенефициент по проект по програма H2020-WIDESPREAD-2018-04 - TRANSTEM ERA Chair in Translational Stem Cell Biology, който е единственият спечелил в България проект по програма WIDESPREAD, Национална научна програма Вихрен, участва като партньор в проект по процедура ОП НОИР 2014-2020 г. - „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“ и изпълнява редица други научноизследователски проекти по ФНИ, Оперативни програми и други финансиращи организации.

От 2021 г., МУ-Варна има статут на научноизследователски университет, което дава възможност за развитие на научноизследователска дейност в областта на:

- Натурални продукти за иновативна превантивна медицина и здраве;
- Ранна диагностика и профилактика на онкологични заболявания чрез използване на нови технологии;
- Персонализирани импланти за костна регенеративна терапия;
- Ранна диагностика и профилактика на онкологични заболявания на гърдата чрез използване на нови технологии;

- Хранене и неврологично развитие;
- Лаборатория за научноизследователска и развойна дейност за хранителни добавки, базирана на съвременни технологии.

МУ-Варна е заявил следните проектни идеи, включени в План за интегрирано развитие на Община Варна 2021 – 2027 и инициативата „Варна – Град на знанието“, които попадат в направленията „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ и „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“:

- Създаване на иновационен център в рамките на Медицински университет – Варна;
- Изграждане на център за симулационна техника и медицинска апаратура;
- Клиника за хематология и костно мозъчни трансплантации и терапии със стволови клетки и лаборатории;
- Ремонт на инфекциозна болница Варна;
- Комплекс море и здраве – рекреация и студентски морски спорт;
- Център за иновативни изследвания на млечната жлеза;
- Лаборатория/и за клинично тестване на нови технологии за диагностика и лечение на онкологични заболявания;
- Център за транслационна медицина и иновативни клетъчни и тъканни терапии;
- Ситуационен център за устойчиво управление при бедствени ситуации;
- Изграждане и оборудване на технологичен център за производство на лекарствени продукти и хранителни добавки;
- Създаване на център за поддръжка на високотехнологично медицинско оборудване;
- Изграждане на технологичен център за обществено здраве;
- Изграждане на модерни студентски общежития;
- Център за стратегическо управление и развитие на хидроминералния ресурс на гр. Варна и прилежащите територии.

МУ-Варна притежава необходимия капацитет и реализацията на тези идеи ще допринесе за развитието на наличния капацитет в направление научни изследвания, медицина, здравеопазване, висше образование.

Предвид заложените в Проекта на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г. на Република България тематични области за Североизточен район – „Мехатроника и чисти технологии“, „Информатика и ИКТ“ и отпадането на тематични направления „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ и „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“, по-трудно ще бъде разгърнат големия потенциал на висококвалифицираните екипи и модерната инфраструктура на Медицински университет – Варна, УМБАЛ „Св. Марина“ и университетските клинични бази.

В тази връзка настояваме да бъде включена тематична област на ИСИС – „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ в приоритетния списък на ИСИС за Североизточен район.

Проф. д-р ВАЛЕНТИН ИГНАТОВ, д.м.

Ректор на Медицински университет – Варна

Автор: БСК Пресцентър (25.08.2022 16:49)

Становище на БСК

Становището на БСК е публикувано на адрес: https://bia-bg.com/uploads/files/positions/2022-08-25-BIA_position_ISIS21-27s.pdf

Автор: Йоан Марков (24.08.2022 12:18)

ИСИС за сектори риболов, аквакултури и преработка на техните продукти

Как се предвижда да бъдат **финансирани дейности за интелигентна специализация** на предприятия от икономически сектори 3. **Рибно стопанство (риболов и аквакултури)** и преработващата промишленост, използваща суровини от тези сектори - 10.2. **Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия**, при условие, че във Финансовия план за ИСИС 2021-2027 г. не е залегнал източник Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021 – 2027 г., а тези сектори не се допустими за финансиране по други оперативни програми (поради изискванията за демаркация).

В проекта на ИСИС 2021-2027 има няколко приоритета и под-области, които пряко засягат посочените икономически сектори, част от сектор **живи морски ресурси** на Синята икономика на България:

- Тематична област „Мехатроника“, под-област: "системи и технологии за развитие на Синята икономика".
- Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“, под-област: "въвеждане на иновативни методи в селското стопанство и рибовъдството, без използване на химически препарати за борба с вредители и торене" и под-област: "приложение на нови методи и технологии в устойчивото ползване на речни и морски ресурси".
- Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“, под-област: "технологии за ефективно използване на ресурсите, за намаляване съдържанието на опасни вещества, за използване на алтернативни и биобазирани суровини и материали, за удължаване живота на продуктите" и под-област: "безотпадни технологии и технологии, въвеждащи методи за включване на отпадъчни продукти и материали от производства в други производства".

История

Начало на обществената консултация - 01.08.2022

Приключване на консултацията - 31.08.2022

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.